

Neerslag

Over het weer wil ik het hier niet hebben. Daar is deze zomer al genoeg over gezegd en geschreven. Daarbij komt dat het weer in zoverre een extra ondankbaar onderwerp is, dat je er meestal in de verleden tijd ("het was slecht"), soms in de tegenwoordige tijd ("het regent") en maar heel beperkt op zinvolle of plezierige wijze in de toekomstige tijd ("het wordt mooi") over kunt hebben. Slechts zelden is het weer een bevredigend onderwerp van gesprek. Maar dankzij het weer van de afgelopen weken kwam ik er aan toe nog enkele boeken en artikelen te lezen die ik tot nu toe opzij had gelegd. Een van deze boeken betreft de Aula-Pocket "Zure regen" van de sociaalgeograaf P. Bruinsma. Een op voor iedereen begrijpelijke wijze geschreven boekje waarin de huidige kennis van dit dramatische verschijnsel van onze tijd helder uit de doeken wordt gedaan (zie ook de rubriek boekbesprekingen elders in dit Maandblad). Eigenlijk is het ook een vervelend boek: het staat vol met onomkeerbare gevolgen van menselijk handelen en het gepresenteerde cijfermateriaal maakt de lezer ongetwijfeld wat neerslachtig. Een gevoel van ontevredenheid bekwam mij toen ik na het lezen van dit boekje het volgende artikel van de stapel nog te lezen werken opnam. Het betrof een artikel uit "De Tijd" van 26 april jl., waarin de directeur van het vermaarde Max Planck Instituut voor Luchtchemie in Mainz, prof. dr. P. Crutzen, in een interview in populaire bewoordingen probeerde uit te leggen dat het niet de zure regen is die onze bossen aantast, maar dat de oorzaak gezocht moet worden in de veranderende ozon-huishouding in de atmosfeer. De landbouwmethoden in de derde wereld, waarbij veel methaan vrijkomt, en de luchtverontreiniging in de geïndustrialiseerde wereld tezamen blijken volgens Crutzen ingrijpende en nog niet geheel te overziene gevolgen voor de hoeveelheid ozon in de dampkring te hebben met als dramatisch gevolg o.a. het afsterven van complete bosbestanden. Ik had het artikel nog niet uit of de dagbladen meldten weer een nieuwe theorie. Duits onderzoek zou hebben aangetoond dat de massale bossterfte te wijten is aan een nog onbekend virus. Nu is sinds Iwanovski in 1892 het begrip "virus" introduceerde, de kennis van deze op de grens van levende organismen en puur scheikundige verbindingen balancerende groep "smetstoffen" enorm toegenomen. Maar al te vaak echter worden ziektebeelden die nog onvolgende bekend zijn toegeschreven aan "een virus". Zou de aantasting van het bosbestand in grote delen van de wereld echt een virusziekte zijn?

Het probleem van de stervende bossen wordt er door de verschillende theorieën niet eenvoudiger op. Bovendien zouden allerlei facetten van deze theorieën wel eens een rol kunnen spelen waarbij het gezamenlijk gevolg ernstiger is dan de som van de verschillende effecten.

Nu ik dit cursiefje naar de drukkerij moet brengen regent het overigens nog steeds. Zuur.

Douwe Th. de Graaf

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 2 juni 1985 te Helenaveen

De voorzitter opende met een korte uiteenzetting over de plaats van handeling: het biologisch station van het Staatsbosbeheer in de Mariapeel, nog juist binnen de grenzen van onze provincie. Het ruime gebouw is de enig overgeblevene van zes gelijksoortige barakken die hier in de oorlog van 1940-1945 zijn neergezet als huisvesting voor arbeiders die de peel verder zouden moeten gaan ontginnen. Precies honderd jaar geleden werd het nabijgelegen Griendtsveen gesticht door de maatschappij die in deze streek de ontvening op grote schaal is begonnen.

Bericht van verhindering voor deze bijeenkomst is ontvangen van de bestuursleden W.F. Bult, C. van Geel, D.Th. de Graaf en A.J.W. Lenders. Het verslag van de Algemene Leden-

vergadering te Vlodrop op 3 juni 1984, gemaakt door de gaande en de komende secretaris samen, werd goedgekeurd. Hetzelfde gebeurde - na een kleine aanvulling - met het jaarverslag 1984 van de secretaris. Het financiële jaaroverzicht 1984 en de begroting 1986 waren kennelijk zo duidelijk dat er geen moeilijke vragen werden gesteld en de voorzitter kreeg het applaus van de zaal mee bij zijn lof en dank voor de wijze waarop de penningmeester zich dit eerste jaar van haar omvangrijke taak gekweten had. Eenzelfde waardering was er ook voor de secretaris. Ondanks zijn 75 jaren vertoont het Genootschap een opmerkelijke en jeugdige bloei, die helaas niet begeleid wordt door een even rooskleurige toestand van de kas. Voor de uitgave van de Avifauna van

Limburg en voor het jubileum zullen alle reserves aangesproken moeten worden, anderszijds zijn er nauwelijks vooruitzichten op een gunstiger structurele subsidie van de Provincie. Aan een verhoging van de contributie voor 1987 - en misschien al voor 1986 - zal volgens de voorzitter dan ook niet te ontkomen zijn.

Het jaarverslag van de redactie door hoofdredacteur Dr. A.J. Lever werd eveneens goedgekeurd. Het was voor Dr. P. van Nieuwenhoven aanleiding te vragen of de nummering van de publicaties geen verwarring wekt bij bibliotheken. De hoofdredacteur verdedigde het bestaande systeem op grond van de traditie: als deze doorbroken wordt ontstaan weer nieuwe moeilijkheden. Bovendien kan aan het systeem een zekere logica toch niet

ontzegd worden. Verder vroeg de hoofdredactie met klem vooral door te gaan met het leveren van korte bijdragen (van 1 tot 3 pagina's) voor het Maandblad.

De bestuursverkiezing inleidend, deed de voorzitter mee dat naast de heer W. Bult ook de heer G. Roelofs uit het bestuur wilde treden en dat in zijn plaats drs. G. van Beek uit Venlo door de Vrienden der Natuur als kandidaat-bestuurslid naar voren was gebracht. Het bestuur heeft deze kandidatuur overgenomen en daarnaast nog een nieuwe kandidaat voor een bestuursfunctie gesteld in de persoon van mevrouw M. Lejeune uit Hasselt (B). De voorzitter memoreerde de langdurige en waardevolle bestuursperiode van de in Rusland vertoevende heer W. Bult en dankte ook de heer G. Roelofs voor het werk voor het Genootschap, met name in de moeilijke periode in Venlo na het overlijden van de heer P. van der Horst. In een kort afscheidswoord vertelde de heer Roelofs dat de reorganisatie binnen de Vrienden der Natuur nog niet geheel is afgerond. Vervolgens werden de twee nieuwe kandidaten bij acclamatie gekozen en stelden zij zich aan de vergadering voor. Voor zover bekend is mevrouw Lejeune het eerste buitenlandse bestuurslid van het Genootschap, waarin ze overigens al bekend is door artikelen in het Maandblad over de kalkgraslanden op de Sint Pietersberg. Drs. J. Schoonen uit Venlo, die ad interim al aan de bestuursvergaderingen heeft deelgenomen werd nu officieel gekozen en de herkiesbare bestuursleden werden ook herkozen;

dit alles bij acclamatie.

Ook de twee redactieleden die aan de beurt van aftreden waren viel dit lot ten deel en de hele redactie werd door de voorzitter en de vergadering nadrukkelijk geprezen voor haar goede werk in 1984.

Door de leden werden geen nieuwe punten aan de agenda toegevoegd, zodat de voorzitter meende te mogen concluderen dat "de zaken goed gaan".

Bij de rondvraag werd - op een vraag van Dr. P. van Nieuwenhoven - van Venlose zijde verzekerd dat het verenigingsblad "Vrienden der Natuur" zal blijven verschijnen. Door verscheidene leden werd verder opgemerkt dat er belangstelling bestaat voor publicaties over gebieden die weliswaar niet in Limburg liggen maar er toch natuurhistorisch nauw mee verbonden zijn. De voorzitter kon wijzen op de binnenkort te verschijnen publicatie over de Lontzenerbach en op de nauwer aangehaalde banden met Belgisch Limburg en stelde de vraag of er ook over de oostgrens contacten bestaan of te leggen zijn. In Venlo zijn vroegere relaties met de "Heimatverein Linker-Niederrhein" onlangs weer opgenomen. Binnenkort heeft ook een besturenbijeenkomst met de K.N.N.V. plaats. Wel moet bij buiten-limburgse activiteiten zelfs de schijn van concurrentie vermeden worden en dat niet alleen om de provinciale subsidie geen gevaar te laten lopen.

Niets meer aan de orde zijnde, sloot de voorzitter om twaalf uur de voor spoedig verlopen vergadering.

Na een lunch voor mensen en mug-

gen in de zonnige buitenlucht leidde de beheerder van de Mariapeel, de heer Janssen, de excursie in met een verhaal over de geschiedenis van dit gebied: zandruggen en dalen, tot voor weinig honderden jaren overdekt met metersdikke lagen veen; eerst geleidelijk en kleinschalig geëxploiteerd met boerenkuilen, in de vorige eeuw aangepakt met drietandkanalen. Veenrestanten en de na vervening overgebleven heide- en pijpestrootjevelden in het ruim 1000 ha. grote staatsnatuureservaat werden daarna in een twee uur durende excursie bezocht. De aandacht van het gezelschap werd eerlijk verdeeld over de Wulpen en Boompiepers boven de Dop-, Struiken en Lavendelheide en de bloeiende Veenbes enerzijds en de uiteenzettingen van de heer Janssen over de beheersproblematiek anderzijds. De laatste jaren is er een samenwerking gegroeid tussen Staatsbosbeheer en de veeboeren in de omgeving, die een extensieve beweiding met runderen van de drogere gronden heeft tot stand gebracht met een vooruitzicht op een herstel van de heide en het verwezenlijken van de mogelijkheden tot een nog rijkere schakering van de natuur in dit prachtige en stille gebied. Een dankwoord van de voorzitter aan de heer Janssen en het verzoek het beheer van de peelgronden eens in het Maandblad uiteen te zetten beslooten deze voor de niet zo talrijke deelnemers zeer geslaagde genootschapsdag.

C.A.J. Thissen
2e Secretaris